

РОЗДІЛ II

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

УДК 377.3:629.083:331.5

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ АВТОСЕРВІСУ В УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ

Дмитро Гоменюк,
кандидат педагогічних наук,
директор Навчально-наукового центру
професійно-технічної освіти НАПН України

КЛЮЧОВІ СЛОВА:

ринок праці,
професійно значущі
якості кваліфікованих
робітників автосервісу,
компетентнісний
підхід,
конкурентоздатність
кваліфікованих
робітників

Реферат

У статті розглядається дефініція «ринок праці» як сукупність умов, які дають змогу закріпитися певним соціально-економічним відносинам між суб'єктами попиту і пропозиції щодо робочої сили. Надається характеристика автосервісу як ринку праці, перелічуються його характерні ознаки. Розкриваються умови функціонування ринку праці в сучасній ринковій економіці, серед яких: здійснення оплати праці еквівалентно рівню освіти, кваліфікації, якості; мінімальна оплата праці має забезпечити життєвий рівень; забезпечення безпеки життєдіяльності; рівність прав роботодавців і робітників перед законом; включення національного ринку праці у міжнародний ринок праці тощо.

Виходячи з вимог ринку праці в автосервісу, виокремлюються особливості професійної підготовки кваліфікованих робітників в умовах ринкової трансформації економіки. Основними з них зазначаються: необхідність зміни змісту теоретичної та практичної підготовки; формування професійно значущих якостей; постійний розвиток професіоналізму; компетентнісний підхід до навчання; установлення партнерських відносин з регіональними підприємствами автосервісу щодо створення бази практичної підготовки випускників з урахуванням трансформації автотранспортної галузі в ринкових умовах. Наголошується, що в оцінці якості професійної підготовки кваліфікованих робітників автосервісу в умовах ринку праці центральним поняттям є готовність до професійної діяльності.

Перспективи подальших досліджень пов'язуються із забезпеченням оптимальних умов підготовки конкурентоздатних кваліфікованих робітників автосервісу.

Постановка проблеми. Сучасне соціально-економічне середовище України характеризується економістами як ринкове. Його функціонування і трансформації визначаються дією ринкових сил – потреб й інтересів окремих індивідів, колективів, що формуються під впливом ринку праці (його структури та інфраструктури, ринкових процесів і відносин тощо). Ринкові відносини діалектично позначаються на процесах працевлаштування кваліфікованих робітників і на відтворенні людини-працівника, зокрема, на організації професійно-технічної освіти та на її змісті.

Аналіз досліджень і публікацій.

Ринок праці в сучасному науковому контексті не має меж конкретного визначення. Найбільш відомі зарубіжні дослідники ринку праці Дж. Долан і Е. Ліндсей [6], Р. Макконелл і С. Брю [12], Р. Марр і А. Фліастер [14] та вітчизняні науковці Г. Вечканов і Г. Вечканова [5], А. Кашепов [9], ін. не розкривають його

однозначно. Однією з причин такого стану є недопустимість визнавати працю товаром в конвенціях Міжнародних організацій праці (МОП) і нормативних актах багатьох високорозвинених держав. Західні економісти намагаються відійти від чітких дефініцій категорії "ринок праці" і головним чином акцентують увагу на теоретичних економіко-математичних моделях залежності попиту і пропозиції праці від різних факторів (заробітної плати, інфляції, тощо).

Водночас, вітчизняні економісти, навпаки, не переймаються економіко-математичним моделюванням та визначають ринок праці в залежності від ідеологічних установок – ринок праці, ринок робочої сили, ринок зайнятості.

Наприклад, А. Кашепов у широкому трактуванні "ринок праці" розглядає як ринкову форму організації його сфери і зайнятості населення [9]. Таке визначення в основі має установки МОП, які вважають

ринок механізмом узгодження ціни й умов між роботодавцями і найманим працівником.

З позиції Г. Вечканова і Г. Вечканової, ринок робочої сили тлумачиться як сукупність економічних відносин з приводу купівлі-продажу специфічного товару – робочої сили [5]. На такому ринку формується попит, пропозиція і ціна на робочу силу. Суб'єктами ринку визнаються підприємці, держава, окремі робітники або їх асоціації. Ціннісним виміром робочої сили визнається ставка заробітної плати.

Універсалізувати розуміння ринку праці спробували Р. Марр і А. Фліастер [14], які вважають, що в народногосподарському контексті ринок праці є сукупністю економічних відносин між пропозицією і попитом з приводу робочої сили; на рівні підприємства – ринок праці відображає зведення в єдину систему всіх існуючих на даний момент можливих майбутніх відносин і взаємозв'язків підприємства зі своїми співробітниками. Такі ринкові відносини можуть бути структуровані організацією на засадах якісних, кількісних, просторових і часових критеріїв.

Науковий інтерес для нашого дослідження викликає думка А. Андреева [1]. Він вважає, що під терміном "ринок праці" треба розуміти сукупність умов, які дають змогу закріпитися певним соціально-економічним відносинам між суб'єктами попиту і пропозиції праці.

На основі аналізу літературних джерел [6; 10, 14; 18] можна виокремити умови функціонування ринку праці в сучасній ринковій економіці, а саме:

– здійснення оплати праці еквівалентно рівню освіти, кваліфікації, якості; мінімальна оплата праці має забезпечити життєвий рівень, який повинен бути вищим прожиткового мінімуму;

– забезпечення безпеки життєдіяльності, економічних нормативів для кожного робочого місця; доступність ціни на житло для працівників;

– дієвість системи висококваліфікованої підготовки і перепідготовки кадрів з актуальних професій; рівність прав роботодавців і робітників перед законом;

– включення національного ринку праці у міжнародний ринок праці.

Проте жодний дослідник не визначав впливу ринкових умов на підготовку конкурентоздатних кваліфікованих робітників для галузі автосервісу.

Метою поданої статті є визначення особливостей професійної підготовки кваліфікованих робітників автосервісу в умовах ринку праці.

Виклад основного матеріалу. Ключовим для характеристики ринкової економіки є закон конкуренції – об'єктивний закон, який виражає внутрішню необхідність, сталий і істотний зв'язок між суб'єктами ринку праці, що відображають боротьбу за найвигідніші умови виробництва і збуту товарів, послуг, привласнення найбільших прибутків в усіх сферах суспільного відтворення [11]. Так, у сфері автосервісу між різними її суб'єктами ведеться боротьба за найвигідніші умови праці, надання послуг з технічного обслуговування автотранспорту та вигідного продажу цих послуг. Комплекс зв'язків, які забезпечують дію закону конкуренції, роблять його могутньою силою економічного прогресу (С. Мочерний, Я. Ларіна, О. Устенко та ін. [15]).

Аналіз цих та інших наукових досліджень з теорії і методики професійної освіти, в яких майбутні кваліфіковані робітники автотранспортної галузі характеризуються поряд з іншими профілями підготовки як респонденти педагогічних експериментів, переконує в наступному:

– особливості професійної підготовки кваліфікованих робітників для автосервісу в основному стосуються питань, що розкривають аспекти змістового спрямування такої підготовки, формування професійно значущих якостей, перспектив професійного розвитку в контексті прогресивного поступу автотранспортної галузі;

– загальні тенденції такої підготовки дають змогу виявити науково-теоретичні положення щодо оцінки стану, розвитку перспектив та реалізації професійної освіти, професійного навчання та професійного виховання в сучасних професійно-технічних навчальних закладах в умовах взаємодії професійно-технічної освіти і ринку праці.

Для автосервісу як ринку праці характерні ознаки:

– активізація дії закону взаємозумовленості попиту і пропозиції,

котра на сучасному етапі виражається в непередбачуваності ринку праці, невідповідності попиту і пропозиції на робочу силу, посиленні вимог до якості професійної компетентності робітників і невдоволеності станом їхньої фактичної підготовки, відсутність системи направлення на роботу після закінчення професійно-технічного навчального закладу ставить випускника в ситуацію, що актуалізує його здатність досягати поставлених цілей щодо професійної реалізації за рахунок володіння методами вирішення значної кількості професійних задач;

–орієнтація підприємств автосервісу на прибуткову діяльність поєднана з більш жорсткими вимогами до робочого персоналу, а в контексті досліджуваної проблеми може бути охарактеризована як зниження інтересу щодо інвестицій у професійну підготовку кваліфікованих робітників у системі професійно-технічної освіти;

–розвиток ринку автосервісу як ринку міжнародного класу, відповідно, має знайти відображення у підготовці кваліфікованих робітників з потенційними можливостями, а також адаптуватися на європейському ринку праці;

–постійний динамічний розвиток технічного обладнання та технологічних процесів у розвитку автотранспортної галузі потребує висококваліфікованої роботи персоналу його підприємств, що істотно підвищує вимоги до рівня професійної підготовки кваліфікованих робітників;

–територіальний характер розвитку автосервісу як регіонального ринку праці зумовлює визначення підходів до вдосконалення регіональної системи професійної підготовки кваліфікованих робітників автосервісу;

–розвиток автосервісу у напрямках великомасштабних підприємств автосервісу і малих приватних СТО певним чином впливає на комплекс компетенцій, які пред'являє роботодавець до робітника. Відповідно на це має відреагувати і система професійної підготовки.

Більш детально зазначені важелі впливу ринку праці на професійну підготовку кваліфікованих робітників автосервісу знаходять відображення у таких положеннях.

Автосервісу як галузі, що

безпосередньо пов'язана із задоволенням потреб людей щодо обслуговування автомобілів, особливо потрібні кваліфіковані кадри. За даними, які наводить О. Марков на основі аналізу структури більш ніж 100 станцій технічного обслуговування автомобілів, найбільшу питому вагу мають кваліфіковані робітники (69,9%) [13].

Узагальнена структура продуктивних робітників включає в себе такі спеціальності (у відсотковому відношенні): слюсарі з ремонту автомобілів – 62,5%, рихтувальники – 6%, газоелектрозварювальники – 4,65%, муляри – 8,1%, слюсарі з паливної апаратури – 4,15%, вулканізатори – 1,2%, акумуляторщики – 0,7%, консервувальники виробів – 1,7%, мийники автомобілів – 4,65%, інші професії – 3,8% [13].

Наведені дані є середньостатистичними і відображають реальну ситуацію, що впливає на підготовку кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах. Ці фактори залежать від зовнішніх чинників: стану економіки в країні, кон'юнктури ринку праці, структури парку автомобілів (у тому числі й за віком), конкуренції, попиту та його структури, демографічної ситуації населення, рівня та особливостей його культури, законодавчої основи, технічного рівня суспільного виробництва.

Співвідношення кваліфікованих робітників за спеціальностями є умовним і не відображає такої пропорції на окремій СТО. Наприклад, спеціалізовані СТО з ремонту двигунів чи виконання малярних робіт мають робітників тільки вузьких професій, необхідних спеціальностей. Отже, постає питання: яким чином у професійно-технічних навчальних закладах потрібно планувати підготовку кваліфікованих робітників за окремими професіями? Співвідношення між фахівцями з вищою освітою та кваліфікованими робітниками на СТО в середньому становить 1: 0,6.

Характеризуючи автосервіс з точки зору ринку праці для майбутніх кваліфікованих робітників, важливо зазначити той факт, що істотні ускладнення конструкцій сучасних автомобілів підвищують і вимоги до якості їх технічного обслуговування, ремонту. Останнє стає фактично неможливим без дороговартісного

складного обладнання, приладів та інструментів.

Механізми й обладнання, що використовуються сьогодні на сучасних СТО автомобілів і авторемонтних підприємствах, значною мірою основані на широкому використанні електроніки, на результатах досліджень у сфері фундаментальних наук, високих технологій обробки матеріалів і збирання автомобільних вузлів підвищеної надійності. До підготовки технічного персоналу такі підприємства ставлять вимогу щодо їх готовності працювати на сучасному технологічному і діагностичному обладнанні, використовувати пристрої та інструменти для виконання високоякісного обслуговування і ремонту вітчизняних та зарубіжних автомобілів. Можливість здійснити таку підготовку в ПТНЗ ускладнена, тому що матеріально-технічна база училищ переважно не відповідає достатньому рівню модернізації виробництва.

Виникає потреба в налагодженні ефективного соціального партнерства з регіональними підприємствами автосервісу з метою підвищення якості підготовки кваліфікованих робітників (наприклад, автомеханіків) у системі професійно-технічної освіти.

Концептуальне, методологічне, науково-методичне, практичне розв'язання означеної проблеми у системі ПТО вважається нами як одна з важливих особливостей професійної підготовки кваліфікованих робітників для автосервісу в умовах ринку праці. Суть її полягає:

– у виявленні основних елементів регіонального ринку праці і послуг професійної освіти на основі ступеня відповідальності системи професійної підготовки учнів до майбутньої виробничої діяльності на підприємствах автосервісу в структурі і динаміці автотранспортного ринку праці;

– в обґрунтуванні форм, методів і способів активізації освітніх процесів, удосконалення регіональної системи професійної підготовки кваліфікованих робітників автосервісу з урахуванням ринку праці в регіонах;

– у важливості здійснювати підготовку майбутніх робітників автосервісу на методологічних засадах з метою

формування збалансованої моделі взаємодії системи професійно-технічної освіти і ринку праці в регіонах [10].

Варто акцентувати увагу на такій специфічній особливості підготовки учнів ПТНЗ до професійної діяльності на підприємствах автосервісу, як конкурентоспроможність.

Останнім часом вживання поняття "конкурентоспроможність" поширюється на сферу професійно-технічної освіти. Таким чином, це поняття перетворюється у педагогічну дефініцію, котра вважається однією з важливих характеристик сучасного кваліфікованого робітника, яку необхідно розвивати педагогічними засобами.

Аналіз значної кількості характеристик досліджуваного поняття дає змогу зробити певні висновки.

По-перше, дефініція "конкурентоспроможність робітника" характеризує поведінку суб'єктів підприємств автосервісу з позиції впливу ринкових механізмів на їх взаємодію.

По-друге, їх тлумачення вказують на спільність інтересів суб'єктів у спільній сфері діяльності.

По-третє, оптимізуючим механізмом активності суб'єктів стає змагання, боротьба.

По-четверте, активність суб'єктів спрямована на досягнення певних переваг, порівняно з іншими суб'єктами ринку праці.

Важливим для нашого дослідження є праці науковців, у яких поєднуються теоретичні підходи до осмислення формування конкурентоздатної особистості фахівця в освітньому закладі у контексті компетентнісної парадигми професійної освіти [3; 4; 7; 16]. Згідно з компетентнісним підходом, реалізація в освіті потребує не тільки науково-теоретичного осмислення, а й ефективного методичного забезпечення освітнього процесу. За обґрунтованим твердженням В. Радкевич, компетентнісний підхід до професійної освіти закладає основи того, що вона має спрямовуватися на якісну і випереджувальну професійну підготовку робітничих кадрів, а також ґрунтуватися на впровадженні в навчально-виробничий процес інновацій з урахуванням потреб ринку праці, гнучкості і здатності до змін у структурі актуальних професій, вимог до підвищення рівня методологічної, методичної і технологічної культури

педагогів професійного навчання [17].

В "Енциклопедії освіти" конкурентоспроможність працівника корелює з поняттям "якість професійної освіти" [8]. Основним шляхом формування конкурентоспроможного кваліфікованого робітника у ПТНЗ є забезпечення якості професійної підготовки учня ПТНЗ.

Результати проведеного моніторингу автосервісу як ринку праці та їх переведення у педагогічну площину професійної підготовки кваліфікованих робітників автосервісу у ПТНЗ дає змогу дійти таких узагальнень:

1. Система професійної підготовки кваліфікованих робітників автосервісу в умовах ринку праці зумовлена соціальним та особистісним запитом на якість такої підготовки.

2. Посилення соціального запиту на підготовку кваліфікованих робітників у контексті конкурентного професійного середовища актуалізує парадигмальність методологічних підходів до реалізації таких запитів:

– діяльнісного – готовність до виробничої діяльності;

– компетентнісного – готовність до компетентного виконання професійної діяльності;

– особистісно орієнтованого – готовність до конкурентоспроможності у професійній самореалізації в діючому конкурентному середовищі;

– системного – готовність виконувати професійні обов'язки на основі професійної освіти (професійного навчання, професійного виховання).

В оцінці якості професійної підготовки кваліфікованих робітників автосервісу, в умовах ринку праці, центральним поняттям є готовність до професійної діяльності.

Висновок. Таким чином, поділяючи універсальний підхід до розуміння ринку праці (Р. Марр і А. Фліастер) ми:

– приймаємо визначення, що в народногосподарському контексті ринок праці – це сукупність економічних відносин між пропозицією і попитом з приводу робочої сили;

– виокремлюємо особливості професійної підготовки кваліфікованих робітників для автосервісу, що в основному

стосуються змісту, формування професійно значущих якостей, перспектив подальшого професійного розвитку в контексті поступової трансформації автотранспортної галузі в ринкових умовах;

– зауважуємо, що ринок праці автосервісу висуває вимоги до підготовки кваліфікованих робітників зі сформованою готовністю працювати на сучасному технологічному і діагностичному обладнанні, використовувати пристрої та інструменти для виконання високоякісного обслуговування і ремонту вітчизняних та зарубіжних автомобілів;

– акцентуємо увагу, що з позицій ринкових вимог, випускники професійно-технічних навчальних закладів, які готуються як кваліфіковані робітники для автосервісу, мають бути конкурентоздатними. Це передбачає формування особистості майбутнього фахівця в контексті компетентнісної парадигми професійної освіти, що робить акцент на якісній і випереджувальній професійній підготовці;

– зазначаємо, що розвиток компетентності зумовлює впровадження у навчально-виробничий процес ПТНЗ інновацій з урахуванням потреб гнучкості і здатності до змін у структурі професій автосервісу. У зв'язку з цим, з'являються вимоги до підвищення рівня методологічної, методичної і технологічної культури педагогів професійного навчання, що актуалізується освітньою парадигмою сучасності (навчанням впродовж життя), підпорядкованою законам ринкової економіки [2];

– підкреслюємо важливість такої особливості професійної підготовки кваліфікованих робітників автосервісу в умовах ринку праці як налагодження ефективного соціального партнерства з регіональними підприємствами автосервісу з метою підвищення якості практичної підготовки кваліфікованих робітників (наприклад, автомеханіків) у системі професійно-технічної освіти.

Подальші дослідження із зазначеної проблеми стосуватимуться створення професіоналізуючого освітнього середовища в навчально-виробничому процесі професійно-технічного навчального закладу.

Література

1. Андреев А.Г. Рынок труда и профессиональное образование (развитие кадрового потенциала общества на этапе реформирования национальной экономики России) / А.Г. Андреев, А.И. Гретченко. – М.: Рос. экон. академия, 1998. – 135 с.
2. Андрущенко В.П. Освіта на рубежі століть: філософія, методологія, практика // Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: [монографія] / [В.П. Андрущенко, І.А. Зязюн, В.Г. Кремень та ін.]; за ред. В.Г. Кременя. – К.: Наукова думка, 2003. – С. 99-166.
3. Байденко В. И. Компетентностный подход к проектированию государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (методологические и методические вопросы) / В. И. Байденко. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2005. – 114 с.
4. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Н.М. Бібік // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О.В. Овчарук. – К.: "К.І.С.", 2004. – С. 47-52.
5. Вечканова Г.Р. Микроэкономика / Г.Р. Вечканова, Г.С. Вечканов. – 8-е изд. – СПб.: Питер, 2010. – 208 с.
6. Долан Э.Дж. Микроэкономика / Долан Э.Дж, Д. Линдсей. – СПб.: СПб-оркестр, 1994. – 436 с.
7. Дубініна О.В. Формування професійної компетентності майбутніх автослюсарів у центрах професійно-технічної освіти: дис. ... канд. психолог. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Дубініна Оксана Володимирівна; Ін-т професійно-технічної освіти НАПН України. – К., 2013. – 269 с.
8. Енциклопедія освіти АПН / АПН України; голов. ред. В.Г. Кремень. – К: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
9. Кашепов А.В. та ін. Ринок праці: проблеми та рішення: монографія / А.В. Кашепов. – М.: Науковий експерт, 2008. – 232 с.
10. Кремень В.Г. Філософія управління: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.Г. Кремень, С.М. Пазиніч, О.С. Пономарьов. – вид. 2-ге, доповн. і переробл. – Х.: НТУ "ХПІ", 2008. – 521 с.
11. Кудикіна Н.В. Конкурентоспроможність як фактор переваги майбутніх кваліфікованих робітників у працевлаштуванні // Актуальні проблеми професійної орієнтації та професійного навчання: зб. наук. пр. III Всеукр. наук.-практ. конф. / [упоряд.: Миропольська М.А., Купченко Л.М., Алексєєва А.В., Савченко Н.В.]. – К.: ІПК ДСЗУ, 2008. – С. 27-35.
12. Макконелл К.Р. Економікс / К.Р. Макконелл, С.Л. Брю. – Ч. 2. – М., Республіка, 1992. – 400 с.
13. Марков О.Д. Організація автосервісу / О.Д. Марков. – Львів: Оріяна Нова, 1998. – 332 с.
14. Марр Р. Словарь: Т.1. / Р. Марр, А. Флиастер. – М.: Человек и труд, 1994. – 127 с.
15. Мочерний С.В. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. – Т.2 / С.В. Мочерний, Я.С. Ларін, О.А. Устенко, С.І. Юрій; за ред. С.В. Мочерного. – Львів: Світ, 2005. – 616 с.
16. Мухров И.С. Формирование профессиональной компетентности молодых квалифицированных рабочих автомехаников в системе начального профессионального образования в условиях социального партнерства: автореф. дисс. на соискание учен. степ. канд. пед. наук: 13.00.08 – теория и методика профессионального образования; Илья Сергеевич Мухров. – 2012. – 23 с.
17. Радкевич В.О. Інноваційна діяльність педагогів професійної школи у підготовці кваліфікованих робітників // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології професійної освіти АПН; Вінницький держ. ун-т Михайла Коцюбинського. – Вип. 4. – К.; Вінниця, 2004. – С.87- 93.
18. Словник-довідник з професійної педагогіки / [за ред. А.В. Семенової]. – Одеса: Пальміра, 2006. – 364 с.

Реферат

**Особенности профессиональной подготовки
квалифицированных работников автосервиса в условиях
рынка труда**

Дмитрий Гоменюк,

кандидат педагогических наук,

*директор Учебно-научного центра профессионально-технического
образования НАПН Украины*

КЛЮЧЕВЫЕ

СЛОВА: рынок труда, профессионально значимые качества квалифицированных рабочих автосервиса, компетентностный подход, конкурентоспособность квалифицированных рабочих

В статье рассматривается дефиниция «рынок труда» как совокупность условий, которые позволяют закрепится определенным социально-экономическим отношениям между субъектами спроса и предложения рабочей силы. Дается характеристика автосервиса как рынка труда, перечисляются его характерные признаки. Раскрываются условия функционирования рынка труда в современной рыночной экономике, среди которых: осуществление оплаты труда эквивалентно уровню образования, квалификации, качества; минимальная оплата труда обеспечивает жизненный уровень; обеспечение безопасности жизнедеятельности; установление равенства прав работодателей и работников перед законом; включение национального рынка труда в международный рынок труда и прочее.

Исходя из требований рынка труда автосервиса, выделяются особенности профессиональной подготовки квалифицированных рабочих в условиях рыночной трансформации экономики. Основными из них называются: необходимость изменения содержания теоретической и практической подготовки; формирование профессионально значимых качеств; постоянное развитие профессионализма; компетентностный подход к обучению; установление партнерских отношений с региональными предприятиями автосервиса по созданию базы практической подготовки выпускников с учетом трансформации автотранспортной отрасли в рыночных условиях. Отмечается, что в оценке качества профессиональной подготовки квалифицированных рабочих автосервиса в условиях рынка труда центральным понятием является готовность к профессиональной деятельности.

Перспективы дальнейших исследований связываются с обеспечением оптимальных условий подготовки конкурентоспособных квалифицированных рабочих автосервиса.

Abstract

Peculiarities of vocational training of skilled workers for service centers in labor market conditions

Dmytryi Homeniuk

PhD in Pedagogy,

*Director of the Training Center at the Institute of Vocational Education under
the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*

KEY WORDS: labor market, professionally significant quality of service centers qualified workers, competence approach, competitiveness skilled workers

In the article the definition of "labor market" as a set of conditions that make it possible to consolidate certain socio-economic relations between the actors on the demand and supply of labor. Small Car description of how the labor market, listed its characteristic features. Disclosed labor market conditions in the modern market economy, including: the implementation of pay equivalent level of education, training, quality; minimum wages should provide the standard of living; security of life; equality of rights of employers and workers before the law; including national labor market in the international labor market and so on.

Based on the requirements of the labor market service centers, distinguishes features of training skilled workers in a market economy transformation. The main ones shall include: the need to change the content of theoretical and practical training; forming professionally important qualities; continuous professional development; competency based approach to training; establishing partnerships with regional enterprise service centers on the creation of graduate practical training base considering transformation trucking industry in market conditions. It is noted that in assessing the quality of training skilled workers service centers in terms of labor market central concept is the commitment to the profession.

Prospects for further research associated with providing optimal conditions for training skilled workers competitive service centers.

References:

1. Andreyev A.G. Rynok truda i professionalnoye obrazovaniye (razvitiye kadrovogo potentsiala obshchestva na etape reformirovaniya natsionalnoy ekonomiki Rossii) / A.G. Andreyev, A.I. Gretchenko. – M.: Ros. ekon. akademiya, 1998. – 135 s.
2. Andrushchenko V.P. Osvita na rubezhi stolit: filosofii, metodolohiia, praktyka

- // Neperervna profesiina osvita: filosofiia, pedahohichni paradyhmy, prohoz: [monohrafiia] / [V.P. Andrushchenko, I.A. Ziaziun, V.H. Kremen ta in.]; za red. V.H. Kremenia. – K.: Naukova dumka, 2003. – S. 99-166.
3. Baydenko V. I. Kompetentnostny podkhod k proyektirovaniyu gosudarstvennykh obrazovatelnykh standartov vysshogo professionalnogo obrazovaniya (metodologicheskyye i metodicheskyye voprosy) / V. I. Baydenko. – M.: Issledovatel'sky tsestr problem kachestva podgotovki spetsialistov, 2005. – 114 s.
4. Bibik N.M. Kompetentnisnyi pidkhd: refleksyvnyi analiz zastosuvannya / N.M. Bibik // Kompetentnisnyi pidkhd u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukraïnski perspektyvy: biblioteka z osvithoi polityky / pid zah. red O.V. Ovcharuk. – K.: "K.I.S.", 2004. – S. 47-52.
5. Vechkanova G.R. Mikroekonomika / G.R. Vechkanova, G.S. Vechkanov. – 8-e izd. – SPb.: Piter, 2010. – 208 s.
6. Dolan E.Dzh Mikroekonomika / Dolan E.Dzh, D. Lindsey. – SPb.: SPb-orkestr, 1994. – 436 s.
7. Dubinina O.V. Formuvannya profesiinoy kompetentnosti maibutnykh avtosliushariv u tsentrakh profesiino-tekhnichnoi osvity: dys. ... kand. psykholoh. nauk: 13.00.04 – teoriia i metodyka profesiinoy osvity / Dubinina Oksana Volodymyrivna; In-t profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. – K., 2013. – 269 s.
8. Entsyklopediia osvity APN / APN Ukrainy; holov. red. V.H. Kremen. – K.: Yurinkom Inter, 2008. – 1040 s.
9. Kashepov A.V. ta in. Rynok pratsi: problemy ta rishennia: monohrafiia / A.V. Kashepov. – M.: Naukovyi ekspert, 2008. – 232 s.
10. Kremen V.H. Filosofiia upravlinnia: pidruch. dlia stud. vyshch. navch. zakl. / V.H. Kremen, S.M. Pazynich, O.S. Ponomarov. – vyd. 2-he, dopovn. i pererobl. – Kh.: NTU "KhPI", 2008. – 521 s.
11. Kudykina N.V. Konkurento-spromozhnist yak faktor perevahy maibutnykh kvalifikovanykh robotnykiv u pratsevlashtuvanni // Aktualni problemy profesiinoy oriiantatsii ta profesiinoho navchannia: zb. nauk. pr. III Vseukr. nauk.-prakt. konf. / [uporiad.: Myropolska M.A., Kupchenko L.M., Aleksieieva A.V., Savchenko N.V.]. – K.: IPK DSZU, 2008. – S. 27-35.
12. Makkonell K.R. Ekonomiks / K.R. Makkonell, S.L. Briu. – Ch. 2. – M., Respublika, 1992. – 400 s.
13. Markov O.D. Orhanizatsiia avtoservisu / O.D. Markov. – Lviv: Oriiana Nova, 1998. – 332 s.
14. Marr R. Slovar: T.1. / R. Marr, A. Fliaster. – M.: Chelovek i trud, 1994. – 127 s.
15. Mochernyi S.V. Ekonomichnyi entsyklopedychnyi slovnyk: u 2 t. – T.2 / S.V. Mochernyi, Ya.S. Larin, O.A. Ustenko, S.I. Yurii; za red. S.V. Mochernoho. – Lviv: Svit, 2005. – 616 s.
16. Mukhrov I.S. Formirovaniye professionalnoy kompetentnosti molodykh kvalifitsirovannykh rabochikh avtomekhanikov v sisteme nachalnogo professionalnogo obrazovaniya v usloviyakh sotsialnogo partnerstva: avto-ref. diss. na soiskaniye uchen. step. kand. ped. nauk: 13.00.08 – teoriya i metodika professionalnogo obrazovaniya; Ilya Sergeevich Mukhrov. – 2012. – 23 s.
17. Radkevych V.O. Innovatsiina diialnist pedahohiv profesiinoy shkoly u pidhotovtsi kvalifikovanykh robotnykiv // Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy: zb. nauk. pr. / In-t pedahohiky i psykholohii profesiinoy osvity APN; Vinnytskyi derzh. un-t Mykhaila Kotsiubynskoho. – Vyp. 4. – K.; Vinnytsia, 2004. – S.87- 93.
18. Slovnyk-dovidnyk z profesiinoy pedahohiky / [za red. A.V. Semenovoi]. – Odesa: Palmira, 2006. – 364 s.